

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 14 lipca 2021 r.

PS.I.431.23.2021. MPR

**Pan
Mariusz Kozaczek
Wójt Gminy Lubrza
ul. Wolności 73
48-231 Lubrza**

Wystąpienie pokontrolne

I. Podstawowe informacje formalno-prawne dotyczące kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubrzy, ul. Wolności 73, 48-231 Lubrza.

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

Art. 28. ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U z 2019 r., poz. 1464), art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 887), w związku z art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224).

3. Zakres kontroli:

przedmiot kontroli: realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

okres objęty kontrolą: od 01.10.2020 r. do dnia kontroli, tj. 17.06.2021 r.

4. Rodzaj kontroli:

kompleksowa.

5. Tryb kontroli:

zwykły.

6. Termin kontroli:

od 17.06.2021 r. do 18.06.2021 r.

7. Skład zespołu kontrolnego:

- **Mirosław Próchniak** – starszy inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – przewodniczący zespołu;

- **Dawid Gurbierz** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

W wyniku kontroli **pozytywnie** ocenia się działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubrzy w kontrolowanym zakresie.

Ustalenia kontroli.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubrzy, w okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 01.10.2020 r. do dnia 17.06.2021 r. wydano **15** decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym: **9** decyzji przyznających świadczenie, **2** decyzje uchylającą, **1** decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz **3** decyzji o umorzeniu postępowania w zakresie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych).

Od żadnej z wydanych w powyższym zakresie decyzji nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

W okresie objętym kontrolą, w OPS w Lubrzy, nie odnotowano przypadku pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia na podstawie § 8 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzoru zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).

Na dzień kontroli w OPS nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub osoby pobierającej to świadczenie uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W trakcie kontroli, weryfikacji poddano dokumentację **15** postępowań (100%) w tym:

- **9** spraw (100%) zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **2** spraw (100%) zakończonych wydaniem decyzji uchylającej prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- **1** sprawy (100%) zakończonej wydaniem decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- **3** spraw (100%) zakończonych wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania w zakresie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, ponieważ przez okres poprzednich 6 miesięcy dłużnik wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Dokumentację objętą kontrolą, sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do jednorazowego świadczenia oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tego świadczenia.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- 1) odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 2) gdy dłużnik alimentacyjny nie mógł się wywiązać ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika informował właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy;
- 3) gdy ustalona zgodnie z art. 9 ust. 2a wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, jest niższa niż 100 zł, o którym mowa w art. 9 ust. 2b ustawy;
- 4) uzyskania dochodu przez członka rodziny po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, o którym mowa w art. 9 ust. 4a ustawy;
- 5) umieszczenia członka rodziny w pieczy zastępczej lub w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, o którym mowa w art. 9 ust. 6 ustawy;
- 6) ustalania dochodu z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, o którym mowa w art. 9 ust. 6a ustawy;
- 7) ustalania dochodu z gospodarstwa rolnego o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy;
- 8) ustalania prawa do świadczeń osobie uprawnionej pozostającej pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 9 ust. 12 ustawy;
- 9) śmierci dłużnika alimentacyjnego, co powodowałoby wygaśnięcie należności, o których mowa w art. 28 ust. 3 ustawy;
- 10) umorzenia przez organ właściwy dłużnika należności, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy;
- 11) umorzenia przez organ właściwy wierzyciela należności, o których mowa w art. 30 ust. 2 ustawy.

1. Prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych.

W ramach realizacji zadania wynikającego z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach Wójt Gminy Lubrza z dniem 01.10.2007 r., upoważnił Kierownika OPS na podstawie art. 12 ust. 2 cytowanej ustawy.

Ponadto Wójt Gminy Lubrza na podstawie art. 4 ust 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, upoważnił w dniu 01.10.2008 r. pracownika OPS do przeprowadzania wywiadów alimentacyjnych oraz odbierania od dłużników alimentacyjnych oświadczeń majątkowych.

W dniu 20.12.2017 r., na podstawie art. 8b, art. 8c oraz art. 12 ust. 2 ustawy, Wójt Gminy Lubrza, upoważnił cyt.: *do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania oraz przekazywania informacji do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego i do informowania dłużnika o ich przekazaniu oraz do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego*, pracownika OPS w Lubrzy.

Następnie w dniu 15.02.2018 r., na podstawie art. 8b, art. 8c oraz art. 12 ust. 2 ustawy, Wójt Gminy Lubrza, upoważnił do podejmowania działań i prowadzenia postępowań w wyżej cytowanym zakresie kolejnego pracownika OPS w Lubrzy.

2. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wydane decyzje zawierają prawidłowe oznaczenie organu właściwego. Zgodnie z art. 2 pkt 10 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy – postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Przyznanie lub odmowa przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo nastąpiło w formie decyzji administracyjnej.

We wszystkich analizowanych przypadkach, świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane osobom, które spełniały warunki określone w art. 1a ustawy, w związku z art. 9 ust. 1 ustawy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w każdym przypadku zostały przyznane w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy.

W przypadku ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ, przyznawał takie prawo, gdy spełniony został warunek wynikający z art. 9 ust. 2 ustawy, tj. gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 900 zł.

W sytuacji gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekroczył kwotę 900 zł, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który było ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przyznano w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie, co jest zgodne z art. 9 ust. 2a ustawy.

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 9 ust. 3 ustawy.

W sytuacji uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy dzielono osiągnięty w tym roku dochód przez liczbę miesięcy, w których był uzyskiwany, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 9 ust. 4 ustawy.

W przypadku, w którym wnioskodawca w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskał dochód u tego samego pracodawcy, przepisu o utracie i uzyskaniu dochodu nie zastosowano, co jest zgodne z art. 9 ust. 4b ustawy.

Przyznanie lub odmowa przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo następowało w formie decyzji administracyjnej. Decyzje zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W decyzjach przyznających organ przywoływał treść art. 12 ust 1 i 2 w związku z art. 2 pkt 2, 10, 11; art. 9 ust. 1, 2, 4; art. 10 ust. 1, 3; art. 15; art. 18 ust. 1; art. 20 ust. 1, 2 ustawy oraz rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie muszą być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także art. 104 oraz art. 107 § 1 i 4 k.p.a.

Należy zauważyć, że praktyka taka jest błędna, ponieważ podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji¹, natomiast w sytuacji gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów, podzielonych również na litery, brak wskazania, który z ustępów tego przepisu znajduje w danej sprawie zastosowanie, narusza ten wymóg². Wydanie decyzji administracyjnej bez wskazania podstawy prawnej jej wydania nie może być utożsamiane z wydaniem decyzji bez podstawy prawnej. Wydanie aktu administracyjnego bez podstawy prawnej nie zachodzi bowiem, gdy w decyzji nie powołano podstawy prawnej albo powołano ją błędnie, gdyż istotne jest rzeczywiste istnienie tej podstawy. W tego rodzaju sytuacji mamy do czynienia z wadą formalną decyzji administracyjnej polegającą na niezgodności jej brzmienia z wymogiem określonym w art. 107 § 1 k.p.a., w związku z czym zostało to uznane za uchybienie.

W poddanych kontroli postępowania organ odstąpił od uzasadnienia decyzji na podstawie art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie, z którym można odstąpić od uzasadnienia, gdy decyzja w całości uwzględnia żądanie strony. Natomiast w przypadku przekroczenia dochodu na osobę w rodzinie, o którym mowa w art. 9 ust. 2a ustawy, decyzja ustalająca prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zawierała

¹ Wyrok WSA w Warszawie z 17.11.2006 r., II SA/Wa 1145/06.

² Wyrok NSA z 10.10.2007 r., II GSK 177/07.

prawidłowe uzasadnienie faktyczne i prawne, tj. wskazano okoliczności faktyczne i prawne, którymi organ administracji publicznej kierował się przy podejmowaniu decyzji co wyczerpuje wymogi określone w art. 107 § 3 k.p.a.

Należy jednak zauważyć, że we wszystkich skontrolowanych decyzjach, w treści pouczenia, zawarty został zapis, że od decyzji służy odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu, cyt.: (...) *za pośrednictwem Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubrzy (...)*. W przedmiotowych przypadkach odwołanie służy za pośrednictwem organu, który wydał decyzje – zgodnie z treścią art. 2 pkt 9 i 10 ustawy – jest nim Wójt Gminy Lubrza, pomimo tego, że faktycznie wnioski są przyjmowane i rozpatrywane, a decyzje opracowywane przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubrzy.

W ocenie kontrolujących powyższe narusza art. 9 k.p.a., w myśl, którego: *Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.*

Jednakże stosownie do treści art. 112 k.p.a.: *Błędne pouczenie w decyzji co do prawa odwołania lub skutków zrzeczenia się odwołania albo wniesienia powództwa do sądu powszechnego lub skargi do sądu administracyjnego nie może szkodzić stronie, która zastosowała się do tego pouczenia.*

W związku z tym powyższe zostało uznane za uchybienie, ponieważ wada stwierdzona w badanych decyzjach nie narusza w istotny sposób uprawnień adresatów decyzji.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach osoby, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały warunki i kryteria dochodowe, uprawniające do otrzymania przedmiotowego świadczenia. Wysokość oraz okres przyznania świadczeń nie budzi zastrzeżeń.

3. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony. Poddana kontroli dokumentacja zawierała zgodnie z wymogami art. 15 ust. 3 prawidłowo wypełniony wniosek, zawierający:

- 1) dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz, o ile wnioskodawca posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu;

- 2) oświadczenie wnioskodawcy o przekazaniu organowi egzekucyjnemu wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu;
- 3) oświadczenie wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, oraz zaświadczenia lub oświadczenia i inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku, zgodnie z wymogami art. 15 ust. 4 ustawy.

Ośrodek prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności odpowiednio dane wnioskodawców oraz członków ich rodzin, o których mowa art. 15a ust. 1 ustawy.

Nie weryfikowano natomiast danych, o których mowa w art. 15 ust. 8a pkt. 1 lit. j ustawy, tj. informacji o uczęszczaniu dziecka lub osoby uczącej się do szkół i placówek oświatowych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2019 r., poz.1942), okresie uczęszczania, typie lub rodzaju instytucji oraz nazwie i adresie siedziby instytucji, do której dziecko lub osoba ucząca się uczęszcza, co jest niezgodne z art. 15a ust. 1 pkt 2 ustawy. Niemniej brak weryfikacji powyższych danych spowodowany był brakiem dostępności usługi elektronicznej weryfikacji danych w Systemie Informacji Oświatowej, stąd brak działania w powyższym zakresie nie uznano za nieprawidłowość.

4. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z wniosków złożonych do 31.10.2020 r. ustalano na okres świadczeniowy, tj. od dnia 01.10.2020 r. do dnia 30.09.2021 r. natomiast w pozostałych przypadkach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy.

We wszystkich badanych przypadkach, wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej, dokonywana była po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

5. Sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji.

W badanym okresie OPS w Lubrzy podejmował działania wobec:

- 1 dłużnika alimentacyjnego, dla którego organem właściwym dłużnika i wierzyciela jest Wójt Gminy Lubrza, a postępowanie prowadzone jest z urzędu,

- 9 dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym wierzyciela jest Wójt Gminy Lubrza, a organem właściwym dłużnika jest inna gmina,
- 6 dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym dłużnika jest Wójt Gminy Lubrza, a organem właściwym wierzyciela jest inna gmina.

Kontroli poddano dokumentację prowadzoną w sprawie 16 dłużników alimentacyjnych (tj. 100% spraw), w wyniku czego ustalono, że:

- 1) zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy realizowany był obowiązek polegający na przeprowadzaniu wywiadu alimentacyjnego, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbierano również od dłużników oświadczenie majątkowe;
- 2) zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy organ właściwy dłużnika przekazywał komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego;
- 3) zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwił przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił złożenia oświadczenia majątkowego organ właściwy dłużnika wszczył postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 4) zgodnie z art. 5 ust. 3b ustawy, jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stała się ostateczna, organ właściwy dłużnika: składał wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.);
- 5) zgodnie z art. 5a ust. 2 ustawy w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwił przeprowadzenie wywiadu organ właściwy dłużnika nie informował właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczył postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, ponieważ decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostawała w mocy;
- 6) zgodnie z art. 6 ustawy organ właściwy dłużnika informował organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach;
- 7) zgodnie z art. 27 ust. 7 ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile jego adres zamieszkania był znany, oraz organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego

wypłacanych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu:

- a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy,
  - b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych,
  - c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 8) zgodnie z art. 27 ust. 7a ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułu:
- a) należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy - do ich całkowitego zaspokojenia,
  - b) należności powstałe z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie *ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej* – do ich całkowitego zaspokojenia.

W poddanej kontroli dokumentacji stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą:

- 1) z 1 dłużnikiem alimentacyjnym przeprowadzono wywiad alimentacyjny oraz odebrano oświadczenie majątkowe;
- 2) w 1 przypadku zwrócono się o udostępnienie danych na temat dłużnika, znajdujących się w Centralnej Ewidencji Kierowców;
- 3) w 9 przypadkach wystąpiono do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
- 4) w 3 przypadkach zwrócono się do właściwego terytorialnie komornika sądowego o ustalenie aktualnego miejsca pobytu dłużnika alimentacyjnego;
- 5) w 6 przypadkach zwrócono się do właściwego terytorialnie komornika sądowego z wnioskiem o przekazanie informacji, czy w okresie ostatnich 6 miesięcy dłużnik nie wywiązał się z obowiązku dokonywania w każdym miesiącu wpłat w kwocie nie niższej niż 50% bieżąco ustalonych alimentów;
- 6) w 2 przypadkach zwrócono się do właściwego terytorialnie komornika sądowego z wnioskiem o wydanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji;
- 7) w 9 przypadkach organ właściwy złożył zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, określonego w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;

- 8) w 2 przypadkach zakończono działania podejmowane wobec dłużnika alimentacyjnego z uwagi, że decyzje dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań pozostawały w mocy.

Ponadto ustalono, że w każdym z analizowanych przypadków, komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne przekazana została decyzja przyznająca osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Poddana kontroli dokumentacja w każdym przypadku jest kompletna, zawiera wszystkie wymagane przepisami dokumenty. Tryb, sposób i terminowość podejmowanych czynności w ramach działań wobec dłużników alimentacyjnych nie budzą zastrzeżeń.

6. Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku, do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie.

Z poddanej kontroli dokumentacji wynika, że OPS w Lubrzy wywiązuje się z wynikającego z art. 8a ustawy o obowiązku, przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie. OPS w Lubrzy przekazał do biur informacji gospodarczej dane dotyczące dłużników alimentacyjnych i są one na bieżąco aktualizowane.

W okresie objętym kontrolą od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano 314.032,95 zł, natomiast stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku, do których Wójt Gminy Lubrza jest organem właściwym wierzyciela wyniósł na dzień 17.06.2021 r.: 1.088.839,05 zł.

7. Realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do Budżetu Państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, że Wójt Gminy Lubrza wywiązuje się z wynikającego z art. 27 ust. 4 ustawy o obowiązku, przekazywania Wojewodzie Opolskiemu – stanowiących dochód budżetu państwa – 60% kwot (wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie) należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej.

Z poddanej kontroli dokumentacji wynika, że 40% należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu

alimentacyjnego osobie uprawnionej – będących dochodem własnym Gminy Lubrza jako organu właściwego wierzyciela – przeznaczanych jest na wydatki związane z realizacją zadań wynikających z ustawy, które wykonywane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubrzy.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

W trakcie kontroli stwierdzono **uchybenia** polegające na:

- 1) powoływaniu w podstawie prawnej decyzji przepisów, bez wskazania ustępów bądź punktów artykułu, które zostały zastosowane w danej sprawie, co narusza art. 107 § 1 k.p.a.;
- 2) nieprawidłowym oznaczeniu organu za pośrednictwem, którego przysługuje stronom prawo do wniesienia odwołania, co narusza art. 9 k.p.a. w związku z art. 2 pkt 9 i 10 ustawy.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia:

Jednostka kontrolowana nie wniosła zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

W związku ze stwierdzonymi uchybeniami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

wydawanie decyzji administracyjnych w zakresie przyznawania osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.

VI. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Beata Jabłońska
Zastępca Dyrektora
Wydział Polityki Społecznej